

Posudek oponenta na diplomovou práci Bc. Kristýny Rybové „Vliv demografických změn na výdaje ve zdravotnictví v České republice“

Diplomová práce studentky Kristýny Rybové „Vliv demografických změn na výdaje ve zdravotnictví v České republice“ má celkem 108 stran včetně obsahu, seznamu tabulek, obrázků a použité literatury. Autorka se v předkládané práci snaží analyzovat vliv demografických změn na výdaje ve zdravotnictví se zaměřením na Českou republiku, cílem práce je vliv demografických změn kvantifikovat a porovnat s vlivem dalších faktorů.

Výdaje na zdravotnictví ve vyspělých zemích vykazují stále rostoucí trend a to spolu se stárnutím populace přináší mnoho dosud neřešených otázek. Jedná se tedy nepochybně o téma velmi aktuální, k jehož zpracování je možné přistupovat mnoha různými způsoby. Autorka zvolila přístup relativně široký a celá první část práce je věnována spíše obecnějšímu popisu mnoha různých, nejen demografických, faktorů ovlivňujících výši výdajů na zdravotnictví.

Celý text je dělen do tří hlavních částí, úvodu a závěru. V první části autorka relativně podrobně seznamuje čtenáře s jednotlivými faktory, u kterých se dá předpokládat souvislost s výší výdajů na zdravotnictví. Celá část je protkána velkým množstvím citací a má podobu téměř přehledu dosud publikovaných studií. Pomocí jednoduchých metod autorka některé souvislosti názorně ilustruje. Bohužel v této části není volen jednotný styl přístupu k analýze – v některých pasážích (vliv HDP) je text psán relativně podrobně, jinde (v subkapitole Pracovní trh) zase naopak úsečně a bez základního propojení souvislostí.

Druhá část práce je pak věnována popisu vývoje výdajů na zdravotnictví v České republice z pohledu změn v čase nebo rozdílů výše výdajů podle věku. Vrcholem celé práce by měla být část třetí, kde se autorka pokouší o prognózu možných budoucích změn výdajů na zdravotnictví na základě různě formulovaných scénářů. V první fázi je uvedena prognóza založená na různých předpokladech věkových profilů výdajů na zdravotnictví. Autorka tyto věkové výdajové profily aplikuje na zvolenou populační prognózu, uvažuje při tom jen výdaje zdravotních pojišťoven, nikoli celkové. V některých částech není zcela zřejmý postup výpočtu – např. na str. 80 není jasné, jak autorka kvantifikuje počty umírajících a přežívajících osob – zda vychází z reálných počtů vykázaných demografickou statistikou nebo z údajů úmrtnostní tabulky. Chybí také popis, jak jsou určovány počty osob přežívajících nejbližší rok, pokud jsou uvažovány empirické údaje, není uvedeno, jak se autorka vypořádala např. s vlivem migrace. Pokud jsou ve výpočtu uvažovány počty osob v určitém věku, chybí přesná specifikace, k jakému datu se počty osob uvažují. Ve druhé fázi výpočtu projekce je uvažován vliv nejen věkových profilů výdajů na zdravotnictví, ale i jeho změny (tedy nárůst výdajů podle věku) v posledních letech. Všechny počítané odhady budoucích změn výdajů na zdravotnictví jsou doprovázeny porovnáním s výsledky obdobných dříve publikovaných analýz.

Celkově je nutné konstatovat, že široké pojetí zvoleného tématu práci příliš neprospělo, detailní přístup v úvodní části textu se v některých pasážích více či méně odklání od směřování k dosažení stanoveného cíle práce a to na úkor části, která by vzhledem ke stanovenému tématu a názvu měla být stěžejní. K velmi obecně (a možná i příliš ambiciózně) stanovenému záměru celé práce autorka mohla přistupovat mnohem systematictěji, nelze ani jednoznačně prohlásit, že se cíl (kvantifikovat vliv demografických změn a porovnat s vlivem dalších faktorů) podařilo bezezbytku naplnit.

V textu se autorka bohužel ani nevyvarovala překlepů nebo nesprávné interpunkce, drobných chyb typografické povahy, užívání nejednotné terminologie, ne vždy správného používání pojmů procenta a

procentní body nebo několika nepřesností v citování použitých zdrojů. U některých pasáží zjevně chybí citace zdroje a místy se lze setkat s poněkud nejasnou formulací vět.

Zároveň je však nutné ocenit snahu o postížení takto širokého tématu, množství nastudované a využitě literatury i vyjádření alespoň základních předpokladů o budoucím vývoji výdajů na zdravotnictví v České republice. Lze konstatovat, že předkládaná práce splňuje požadavky běžně kladené na diplomové práce a proto doporučuji přijmout diplomovou práci Bc. Kristýny Rybové „Vliv demografických změn na výdaje ve zdravotnictví v České republice“ k obhajobě.

V Praze dne 9. prosince 2010

Mgr. Klára Hulíková Tesárková

oponent